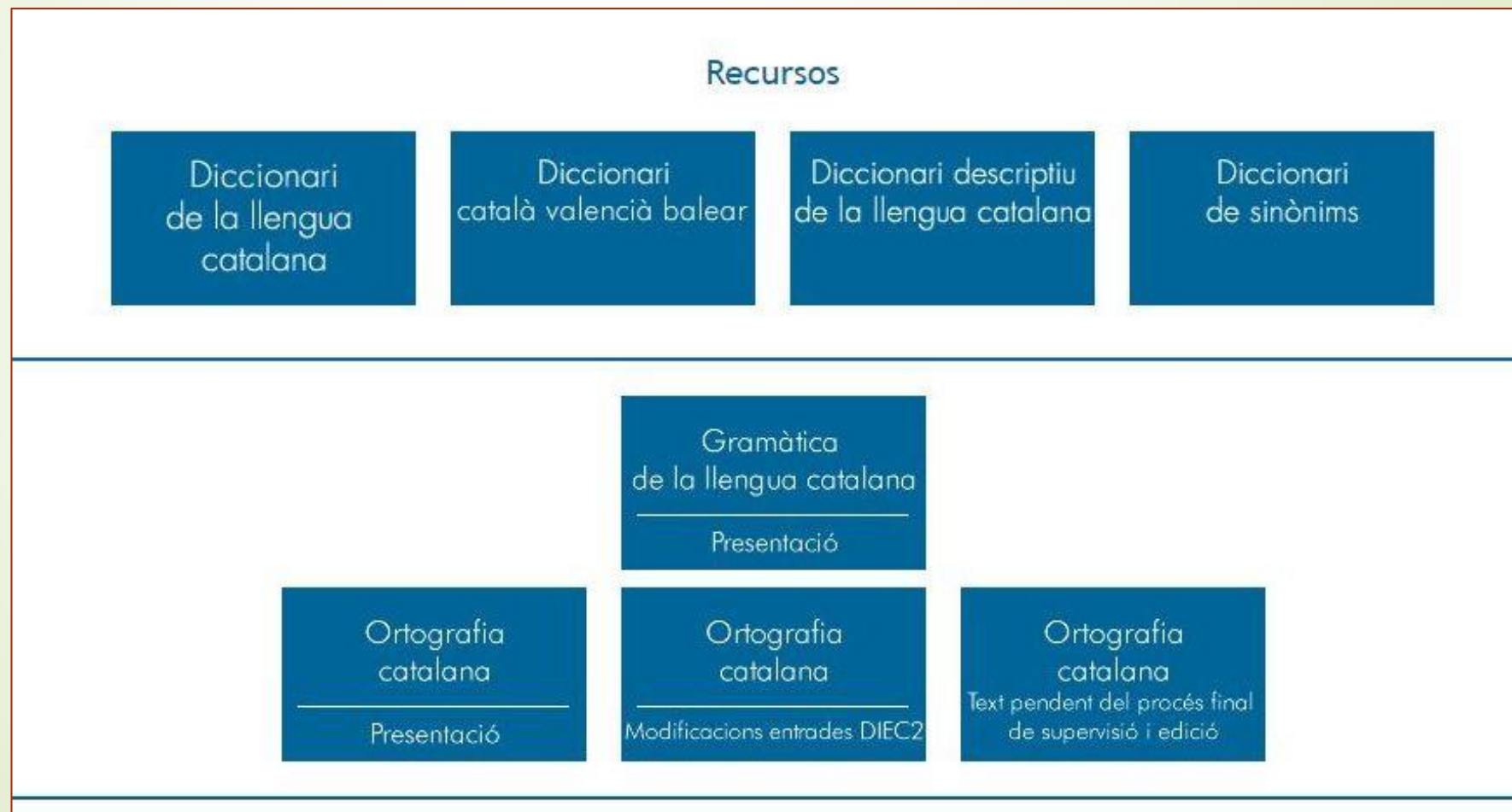

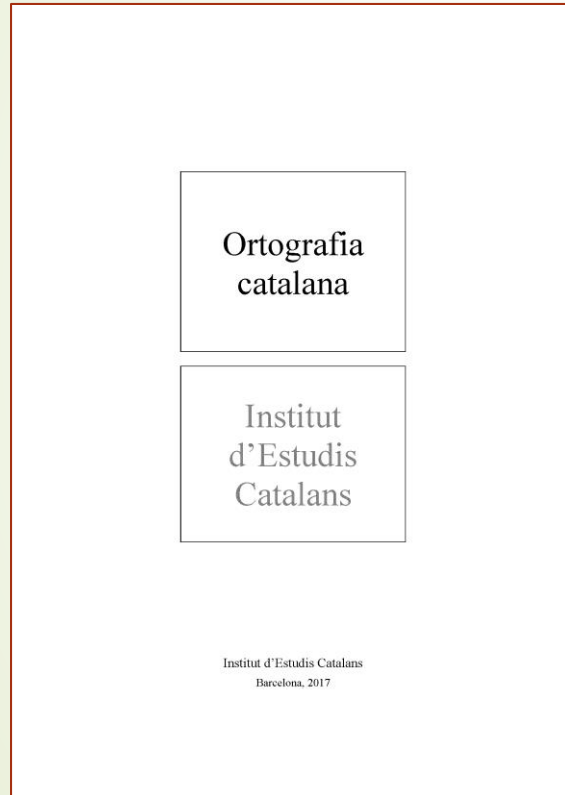
Taller de formació sobre les novetats ortogràfiques

Servei de Correcció Lingüística i Unitat de Correcció del Servei Editorial
Institut d'Estudis Catalans, 31 de gener de 2017

La normativa lingüística es basa en una ortografia, un diccionari i una gramàtica

Per què una nova versió de l'Ortografia

La Secció Filològica va considerar que calia aplegar en una sola obra l'ortografia fundacional, amb les rectificacions que hi va fer el mateix Pompeu Fabra, les introduïdes després de la seva mort i els acords ortogràfics presos per aquesta Secció d'ençà del 1984.

També s'ha dut a terme una revisió d'alguns aspectes ortogràfics puntuals que havien estat objecte de qüestionament.

Finalment, s'hi han recollit també aspectes ortogràfics que no havien estat codificats en una obra normativa de l'IEC fins ara.

Sumari dels canvis

- ▶ 1. La grafia dels mots derivats per prefixació
- ▶ 2. La grafia dels mots compostos
- ▶ 3. La grafia de les locucions i dels sintagmes lliures
- ▶ 4. Canvis en l'ús de l'accentuació
- ▶ 5. L'ús de la dièresi
- ▶ 6. L'ús de l'apòstrof
- ▶ 7. Les contraccions
- ▶ 8. Canvis ortogràfics varis en el DIEC2
- ▶ 9. Índex de mots modificats segons la nova *Ortografia* o que no figuren en el DIEC2

1. La grafia dels mots derivats per prefixació

- ▶ 1.1. Els mots prefixats aglutinats en general
- ▶ 1.2. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *r*
- ▶ 1.3. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal
- ▶ 1.4. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant
- ▶ 1.5. Els mots prefixats que porten guionet

Comentari de casos núm. 1

(§ 1.5.1)

- Derivats per prefixació: és un concepte ben definit o té un significat transparent?, és un terme d'especialitat?, porta complements?

el no alineament

el no-alineament

el no res

el no-res

el no jo

el no-jo

la no violència

la no-violència

un no electròlit

un no-electròlit

un no metall

un no-metall

els no creients

els no-creients

geometria no euclidiana

geometria no-euclidiana

art no figuratiu

art no-figuratiu

els no fumadors

els no-fumadors

Comentari de casos núm. 1

(§ 1.5.1)

- Derivats per prefixació: és un concepte ben definit o té un significat transparent?, és un terme d'especialitat?, porta complements?

el no alineament

el no-alineament ✓

el no res

el no-res ✓

el no jo

el no-jo ✓

la no violència

la no-violència ✓

un no electròlit

un no-electròlit ✓

un no metall

un no-metall ✓

els no creients

els no-creients ✓

geometria no euclidiana

geometria no-euclidiana ✓

art no figuratiu

art no-figuratiu ✓

els no fumadors ✓

els no-fumadors

Comentari de casos núm. 1

(§ 1.5.1)

- Derivats per prefixació: és un concepte ben definit o té un significat transparent?, és un terme d'especialitat?, porta complements?
(*Continuació.*)

els no residents

arma no reglamentària

manlleu no adaptat

tractat de no proliferació nuclear

equació no lineal

els no catalanoparlants

els no catalanoparlants del Carxe

els no-residents

arma no-reglamentària

manlleu no-adaptat

tractat de no-proliferació nuclear

equació no-lineal

els no-catalanoparlants

els no-catalanoparlants del Carxe

Comentari de casos núm. 1

(§ 1.5.1)

- Derivats per prefixació: és un concepte ben definit o té un significat transparent?, és un terme d'especialitat?, porta complements?
(Continuació.)

els no residents ✓

arma no reglamentària ✓

manlleu no adaptat ✓

tractat de no proliferació nuclear ✓

equació no lineal ✓

els no catalanoparlants ✓

els no catalanoparlants del Carxe ✓

els no-residents

arma no-reglamentària

manlleu no-adaptat

tractat de no-proliferació nuclear

equació no-lineal

els no-catalanoparlants

els no-catalanoparlants del Carxe

1. La grafia dels mots derivats per prefixació

- ▶ 1.1. Els mots prefixats aglutinats en general
- ▶ 1.2. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *r*
- ▶ 1.3. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal
- ▶ 1.4. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant
- ▶ 1.5. Els mots prefixats que porten guionet

Comentari de casos núm. 2

(§ 1.5.2)

► Derivats per prefixació

antiOTAN

exlugoslàvia

l'Europa postMaastricht

selecció sub21

globulina antiD

un ex«hippy»

manifestació antiskinheads

anti-OTAN

ex-lugoslàvia

l'Europa post-Maastricht

selecció sub-21

globulina anti-D

un ex-«hippy»

manifestació anti-skinheads

Comentari de casos núm. 2

(§ 1.5.2)

► Derivats per prefixació

antiOTAN

exIugoslàvia

l'Europa postMaastricht

selecció sub21

globulina antiD

un ex«hippy»

manifestació antiskinheads

anti-OTAN ✓

ex-Iugoslàvia ✓

l'Europa post-Maastricht ✓

selecció sub-21 ✓

globulina anti-D ✓

un ex-«hippy» ✓

manifestació anti-skinheads ✓

1. La grafia dels mots derivats per prefixació

- ▶ 1.1. Els mots prefixats aglutinats en general
- ▶ 1.2. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *r*
- ▶ 1.3. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal
- ▶ 1.4. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant
- ▶ 1.5. Els mots prefixats que porten guionet

Comentari de casos núm. 3

(§ 1.5.3)

► Derivats per prefixació

grup antipena de mort

excompany de pis

exprimer ministre

exvicepresidenta primera del Parlament

exparella estable

exparella de fet

manifestació prodret de vaga

grup anti-pena de mort

ex-company de pis

ex-primer ministre

ex-vicepresidenta primera del Parlament

ex-parella estable

ex-parella de fet

manifestació pro-dret de vaga

Comentari de casos núm. 3

(§ 1.5.3)

► Derivats per prefixació

grup antipena de mort

excompany de pis ✓

exprimer ministre

exvicepresidenta primera del Parlament

exparella estable ✓ [en llengua general]

exparella de fet

manifestació prodret de vaga

grup anti-pena de mort ✓

ex-company de pis

ex-primer ministre ✓

ex-vicepresidenta primera del Parlament ✓

ex-parella estable ✓ [en l'àmbit del dret]

ex-parella de fet ✓ [en l'àmbit del dret]

manifestació pro-dret de vaga ✓

1. La grafia dels mots derivats per prefixació

- ▶ 1.1. Els mots prefixats aglutinats en general
- ▶ 1.2. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *r*
- ▶ 1.3. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal
- ▶ 1.4. Els mots prefixats aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant
- ▶ 1.5. Els mots prefixats que porten guionet

Comentari de casos núm. 4

(§ 1.5.5)

- Derivats per prefixació
(quan cal evitar una possible amfibologia clara)

preocupació

corrector

exportador

exexiliat

exxà

pre-ocupació

co-rector

ex-portador

ex-exiliat

ex-xa

Comentari de casos núm. 4

(§ 1.5.5)

- Derivats per prefixació
(quan es vol evitar una possible ambibologia clara)

preocupació ✓

corrector ✓

exportador ✓

exexiliat ✓

exxà ✓

pre-ocupació [✓]

co-rector [✓]

ex-portador [✓]

ex-exiliat [✓]

ex-xa [✓]

2. La grafia dels mots compostos

- ▶ 2.1. Els mots compostos aglutinats en general
- ▶ 2.2. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *r*
- ▶ 2.3. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal
- ▶ 2.4. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant
- ▶ 2.5. Expressions catalanes lexicalitzades aglutinades
- ▶ 2.6. Expressions aglutinades que són manlleus
- ▶ 2.7. Els mots compostos que porten guionet

Comentari de casos núm. 5 (§ 1.3 i § 2.4.3)

► Compostos

altostrat

anastomosi

biospeleologia

feldspat

Iugoslàvia

cardiospasmes

corticosteroides

batisfera

arteriosclerosi

metaestable

altoestrat

anaestomosi

bioespeleologia

feldespat

Iugoeslàvia

cardioespasmes

corticoesteroides

batiesfera

arterioesclerosi

metaestable

Comentari de casos núm. 5 (§ 1.3 i § 2.4.3)

► Compostos

altostrat

anastomosi ✓

biospeleologia

feldspat

Iugoslàvia ✓

cardiospasma

corticosteroide

batisfera ✓ (no OIEC)

arteriosclerosi

metastable

altoestrat ✓

anaestomosi

bioespeleologia ✓

feldespat ✓

Iugoeslàvia

cardioespasme ✓

corticoesteroide ✓

batiesfera

arterioesclerosi ✓

metaestable ✓

Comentari de casos núm. 5 (§ 1.3 i § 2.4.3)

► Compostos (*Continuació*)

litostratigrafia

endosquelet

semisfèric

hemisfèric

geostacionari

termostable

isospín

litoestratigrafia

endoesquelet

semiesfèric

hemiesfèric

geoestacionari

termoestable

isoespín

Comentari de casos núm. 5 (§ 1.3 i § 2.4.3)

► Compostos (Continuació)

litostratigrafia

endosquelet

semisfèric

hemisfèric ✓ (~ OIEC)

geostacionari

termostable

isospín ✓ (no OIEC)

litoestratigrafia ✓

endoesquelet ✓

semiesfèric ✓

hemiesfèric

geoestacionari ✓

termoestable ✓

isoespín ✓

2. La grafia dels mots compostos

- ▶ 2.1. Els mots compostos aglutinats en general
- ▶ 2.2. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *r*
- ▶ 2.3. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal
- ▶ 2.4. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant
- ▶ 2.5. Expressions catalanes lexicalitzades aglutinades
- ▶ 2.6. Expressions aglutinades que són manlleus
- ▶ 2.7. Els mots compostos que porten guionet

Comentari de casos núm. 6 (§ 1.2, § 2.2 i § 2.5.1)

- Mots derivats per prefixació i mots compostos barrejats

arítmia

arrítmia

a-rítmia

antiràbic

antirràbic

anti-ràbic

coreferent

correferent

co-referent

extraradi

extrarradi

extra-radi

coregnar

corregnar

co-regnar

coresponsable

corresponsable

co-responsable

vicerector

vicerrector

vice-rector

cefaloraquidi

cefalorraquidi

cefalo-raquidi

buscaraons

buscarràons

busca-raons ü

otorinolaringòleg

otorrinolaringòleg

oto-rinolaringòleg

ornitorinc

ornitorrinc

ornito-rinc

Comentari de casos núm. 6 (§ 1.2, § 2.2 i § 2.5.1)

- Mots derivats per prefixació i mots compostos barrejats

arítmia

arítmia ✓

a-rítmia

antiràbic ✓

antirràbic

anti-ràbic

coreferent

correferent ✓

co-referent

extraradi ✓

extrarradi

extra-radi

coregnar

corregnar ✓

co-regnar

coresponsable

corresponsable ✓

co-responsable

vicerector ✓

vicerrctor

vice-rector

cefaloraquidi

cefalorraquidi ✓

cefalo-raquidi

buscaraons

buscarraons

busca-raons ✓

otorinolaringòleg

otorrinolaringòleg ✓

oto-rinolaringòleg

ornitorinc

ornitorrinc ✓

ornito-rinc

Comentari de casos núm. 6 (§ 1.2, § 2.2 i § 2.5.1)

- Mots derivats per prefixació i mots compostos barrejats (*Continuació*)

areveure

arreveure

a-reveure

preregnant

prerregnant

pre-regnant

prorús

prorrús

pro-rus

arizotònic

arrizotònic

a-rizotònic

cinoròdon

cinorròdon

cino-ròdon

neuroràfia

neurorràfia

neuro-ràfia

bledarave

bledarrave

bleda-rave

metrorexi

metrorrexi

metro-rexi

eradicar

erradicar

e-radicar

eradicació

erradicació

e-radicació

Comentari de casos núm. 6 (§ 1.2, § 2.2 i § 2.5.1)

- Mots derivats per prefixació i mots compostos barrejats (*Continuació*)

areveure

arreveure ✓

a-reveure

preregnant ✓

prerregnant

pre-regnant

prorús ✓

prorrús

pro-rus

arizotònic

arrizotònic ✓

a-rizotònic

cinoròdon

cinorròdon ✓

cino-ròdon

neuroràfia

neurorràfia ✓

neuro-ràfia

bledarave

bledarrave

bleda-rave ✓

metrorexi

metrorrexi ✓

metro-rexi

eradicar

erradicar ✓

e-radicar

eradicació

erradicació ✓

e-radicació

2. La grafia dels mots compostos

- ▶ 2.1. Els mots compostos aglutinats en general
- ▶ 2.2. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *r*
- ▶ 2.3. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de vocal
- ▶ 2.4. Els mots compostos aglutinats amb el segon formant començat per *s* seguida de consonant
- ▶ 2.5. Expressions catalanes lexicalitzades aglutinades
- ▶ 2.6. Expressions aglutinades que són manlleus
- ▶ 2.7. Els mots compostos que porten guionet

Comentari de casos núm. 7 (§ 2.1.3 i § 2.7.13)

- Compostos formats a la manera culta
(quan es vol evitar una possible ambibologia clara)

el mercat afroasiàtic

el tractat hispanoamericà

un daltabaix economicofinancer

els països hispanoamericans

una piscifactoria nova

l'àmbit catalanovalencianobalear

el mercat afro-asiàtic

el tractat hispano-americanà

un daltabaix econòmico-financer

els països hispano-americanos

una pisci-factoria nova

l'àmbit catalano-valenciano-balear

Comentari de casos núm. 7 (§ 2.1.3 i § 2.7.13)

- Compostos formats a la manera culta
(quan es vol evitar una possible ambibologia clara)

el mercat afroasiàtic ✓

el tractat hispanoamericà ✓

un daltabaix economicofinancer ✓

els països hispanoamericans ✓

una piscifactoria nova ✓

l'àmbit catalanovalencianobalear ✓

el mercat afro-asiàtic

el tractat hispano-americanà [✓]

un daltabaix econòmico-financer [✓]

els països hispano-americanans

una pisci-factoria nova

l'àmbit catalano-valenciano-balear [✓]

3. La grafia de les locucions i dels sintagmes lliures

- ▶ 3.1. Les locucions i els sintagmes lliures catalans
- ▶ 3.2. Les locucions i els sintagmes lliures que són manlleus

Comentari de casos núm. 8 (§ 3.1.3 i § 3.2)

► Plurals de locucions nominals

caça bombarders

galls dindi

punts i comes

decrets llei

caces bombarders

galls dindis

punts i coma

decrets lleis

Comentari de casos núm. 8 (§ 3.1.3 i § 3.2)

► Plurals de locucions nominals

caça bombarders

galls dindi

punts i comes

decrets llei ✓

caces bombarders ✓

galls dindis ✓

punts i coma ✓

decrets lleis

4. Canvis en l'ús de l'accentuació

- ▶ 4.1. Els accents diacrítics
- ▶ 4.2. L'accentuació de la *u* tònica precedida d'una *g* que no forma diftong amb la vocal següent
- ▶ 4.3. L'accentuació de les formes baleàriques de la primera persona del singular del present d'indicatiu
- ▶ 4.4. L'accentuació de la *e* tònica amb accent agut en formes valencianes

Comentari de casos núm. 9

(§ 4.1)

► Mots amb accent diacrític

adéu

adeu (< Déu)

béns

bens (< bé)

móns

mons (< món)

sóc

soc (< ésser, v.)

sòl

sol ('astre')

sòls

sols ('astres')

nós

nos ('nosaltres')

Comentari de casos núm. 9

(§ 4.1)

► Mots amb accent diacrític

adéu

adeu (< Déu) ✓

béns ✓

bens (< bé)

móns

mons (< món) ✓

sóc

soc (< ésser, v.) ✓

sòl ✓

sol ('terra')

sòls ✓

sols ('terres')

nós

nos ('nosaltres') ✓

Comentari de casos núm. 9

(§ 4.1)

► Mots amb accent diacrític (*Continuació*)

subsòl

subsol (< sòl)

Cóll (*topònim*)

Coll (< coll)

Móra (*topònim*)

Mora (< mora 'fruita')

regosòl (*classe textural del sòl*)

regosol

repèl

repel (< pèl)

véns

vens (< venir)

Comentari de casos núm. 9

(§ 4.1)

► Mots amb accent diacrític (*Continuació*)

subsòl

Cóll (*topònim*) ✓

Móra (*topònim*) ✓

regosòl (*classe textural del sòl*)

repèl

véns

subsol (< sòl) ✓

Coll (< coll)

Mora (< mora 'fruita')

regosol ✓

repel (< pèl) ✓

vens (< venir) ✓

4. Canvis en l'ús de l'accentuació

- ▶ 4.1. Els accents diacrítics
- ▶ 4.2. L'accentuació de la *u* tònica precedida d'una *g* que no forma diftong amb la vocal següent
- ▶ 4.3. L'accentuació de les formes baleàriques de la primera persona del singular del present d'indicatiu
- ▶ 4.4. L'accentuació de la *e* tònica amb accent agut en formes valencianes

5. L'ús de la dièresi

- ▶ 5.1. Regles de l'ús de la dièresi
- ▶ 5.2. Excepcions a les regles de l'ús de la dièresi

Comentari de casos núm. 10

(§ 5.1)

► Ús de la dièresi

coïtal

coital (< coit)

esferoïdal

esferoidal (< esferoide)

laïcal

laical (< laic)

laïcat

laicat (< laic)

proïsmal

proismal (< proïsm)

fluïdesa

fluidesa (< fluid)

fluïdal

fluidal (< fluid)

veïnal

veinal (< veí, veïna)

Comentari de casos núm. 10

(§ 5.1)

► Ús de la dièresi

coïtal

coital (< coit) ✓

esferoïdal

esferoidal (< esferoide) ✓

laïcal

laical (< laic) ✓

laïcat ✓

laicat (< laic)

proïsmal ✓

proismal (< proïsm)

fluïdesa ✓

fluidesa (< fluid)

fluïdal

fluidal (< fluid) ✓

veïnal ✓

veinal (< veí, veïna)

5. L'ús de la dièresi

- ▶ 5.1. Regles de l'ús de la dièresi
- ▶ 5.2. Excepcions a les regles de l'ús de la dièresi

6. L'ús de l'apòstrof

- 6.1. Regles d'apostrofació
- 6.2. L'apostrofació davant de les abreviacions
- 6.3. Excepcions a les regles d'apostrofació

7. Les contraccions

- ▶ 7.1. Regles de formació de les contraccions
- ▶ 7.2. Excepcions a les regles de formació de les contraccions

Comentari de casos núm. 11

(§ 6 i § 7)

► Ús de l'apòstrof i de les contraccions

la amoralitat

l'amoralitat

la asimetria

l'asimetria

el XI Congrés

l'XI Congrés

un partit de la NBA

l'NBA

una emissora de FM

d'FM

una pastilla de LSD

d'LSD

el striptease que va fer ahir

l'*striptease*

una sessió de striptease

d'*striptease*

el ftalat de potassi

l'ftalat

un gram de ftalat de potassi

d'ftalat

Comentari de casos núm. 11

(§ 6 i § 7)

► Ús de l'apòstrof i de les contraccions

la amoralitat

l'amoralitat ✓

la asimetria

l'asimetria ✓

el XI Congrés

l'XI Congrés ✓

un partit de la NBA

l'NBA ✓

una emissora de FM

d'FM ✓

una pastilla de LSD

d'LSD ✓

el striptease que va fer ahir

l'*striptease* ✓

una sessió de striptease ✓

d'*striptease*

el ftalat de potassi

l'ftalat ✓

un gram de ftalat de potassi ✓

d'ftalat

Comentari de casos núm. 11

(§ 6 i § 7)

- Ús de l'apòstrof i de les contraccions (*Continuació*)

la Scala de Milà

l'Scala

el As ('arsènic') és molt metzinós

l'As

un gram de As

d'As

tant és el E com el N

tant és l'E com el N

tant és l'E com l'N

la L-dopamina és un neurotransmissor

l'L-dopamina

cals oncles

ca els oncles

cal apotecari

ca l'apotecari

he renovat la subscripció al *Temps*

he renovat la subscripció a *El Temps*

Son Armadans

So n'Armadans

Comentari de casos núm. 11

(§ 6 i § 7)

► Ús de l'apòstrof i de les contraccions (*Continuació*)la Scala de Milà ✓

l'Scala

el As ('arsènic') és molt metzinós ✓

l'As

un gram de As ✓

d'As

tant és el E com el N

tant és l'E com el N ✓ tant és l'E com l'N

la L-dopamina és un neurotransmissor [✓]

l'L-dopamina ✓

cals oncles ✓

ca els oncles

cal apotecari

ca l'apotecari ✓

he renovat la subscripció al *Temps*he renovat la subscripció a *El Temps* ✓

Son Armadans

So n'Armadans ✓

8. Canvis ortogràfics varis en el DIEC2

- ▶ 8.1. Canvis ortogràfics en expressions llatines i altres manlleus del DIEC2
- ▶ 8.2. Nous mots no inclosos en el DIEC2

8. Canvis ortogràfics varis en el DIEC2

(Recursos en línia de la Secció Filològica, «[Ortografia catalana: Modificacions entrades DIEC2](#)»)

<i>Formes tal com quedaran en el DIEC2 d'acord amb la nova ortografia</i>	<i>Formes que han figurat en el DIEC2 fins al 2016</i>
agikan	aga khan
<i>alter ego</i> [ll.]	àlter ego
bantú [o bantu]	bantu
<i>delirium tremens</i> [ll.]	delírium trèmens
dóngola	dòngola
hàndicap	<i>handicap</i> [angl.]
hitita	hittita
ídix	jiddisch
kan	khan
kirieleison	kyrieleison

8. Canvis ortogràfics varis en el DIEC2

<i>Formes tal com quedaran en el DIEC2 d'acord amb la nova ortografia</i>	<i>Formes que han figurat en el DIEC2 fins al 2016</i>
maharajà	maharaja
maharaní	maharani
monoraïl	monorail
<i>pater familias</i> [ll.]	<i>paterfamilias</i> [ll.]
raïl [o rail]	rail
raní	rani
rajà	raja
tuàreg	tuareg
viking –a	víking
Zigurat	ziggurat
zulú [o zulu]	zulu

8. Canvis ortogràfics varis en el DIEC2

- ▶ 8.1. Canvis ortogràfics en expressions llatines i altres manlleus del DIEC2
- ▶ 8.2. Nous mots no inclosos en el DIEC2

9. Índex de mots modificats segons la nova *Ortografia* o que no figuren en el DIEC2

[Els mots i les expressions destacats de color groc o gris —segons com s'hagi imprès el document— no figuren, de moment, en el DIEC2.]

Moltes gràcies per l'atenció!